

Kompetensutveckling januari-juni 2011

Delrapport från projektet Kompetenta Anordnare - resten av landet
Ulla Herlitz/Åse Blombäck 2010-07-20

Bakgrund

Kompetenta Anordnare – resten av landet är ett kompetensutvecklingsprojekt för anordnare av sysselsättning inom sociala ekonomin, för deltagare i tredje fasen av jobb- och utvecklingsgarantin. Projektet drivs av Hela Sverige ska leva, Civilförsvarsförbundet och Coompanion Sverige i samarbete med Arbetsförmedlingen och finansieras av Europeiska socialfonden. I den ursprungliga ansökan 2009 planerades för kompetensutveckling av cirka 200 personer. I den kartläggning som genomfördes under mobiliseringsfasen hösten 2009 anmälde 349 föreningar i 14 län intresse av att ta emot långtidsarbetslösa från fas 3 och dessutom delta i kompetensutveckling. Sammanlagt önskade man skicka omkring 600 personer från sina föreningar på utbildning.

Regionala upptaktsträffar

Som upptakt inför utbildningsstarten och som ett led i att öka samverkan mellan projektets samarbetsparter genomfördes i början av året 11 regionala upptaktsträffar. Syfte var att följa upp den regionala träffen som tidigare genomförts under mobiliseringsfasen och presentera projektet, deltagande föreningar i regionen och diskutera förslag till upplägg av utbildningen. Inbjudna var våra respektive organisationers regionala verksamheter samt arbetsförmedlingar och ESF-råd som vi haft kontakt med under mobiliseringsfasen. Upptaktsträffarna samlade 42 nyckelpersoner och genomfördes under perioden 1 februari - 8 april 2009 i 11 län:

- Karlskrona, Blekinge län
- Simrishamn, Skåne län
- Kalmar, Kalmar län
- Karlstad, Värmland län
- Älmhult, Kronoberg län
- Linköping, Östergötland län
- Uppsala, Uppsala län
- Örebro, Örebro län
- Västerås, Västmanlands län
- Borås, Västra Götalands län
- Umeå, Västerbottens län

Deltagarna bekräftade att utbildningsupplägget - som byggde på den kartläggning som utförts i projektets mobiliseringsfas - uppfattades som relevant. Vidare har värdefulla synpunkter lett

*Hela Sverige
ska leva!*

 civil.se
CIVILFÖRSVARSFÖRBUNDET

COMPANION

till fördjupning i vissa utbildningsmoment, bland annat då det gäller rese-ersättning, anordnarens arbetsmiljöansvar och behov av försäkring. Deltagarna uttalade stöd till en handbok för självstudier också för de föreningar som vill bli anordnare, men inte deltar i projektets kompetensutvecklingskurs. Och handboken skulle vara skriven på ett informativt, enkelt, framåtsyftande och inspirerande sätt. Åse Blombäck och Gustav Andersson som genomfört träffarna menar att kunskaperna om arbetet med fas 3, ESF-rådets satsning på social ekonomi samt om projektets organisationer har ökat hos de aktörer som deltagit vid de regionala träffarna.

Kompetensutveckling för föreningar

Kunskapsinnehållet i utbildningen är efterfrågestyrd och grundar sig alltså på intervjuer och diskussioner under mobiliseringsfasen, både såväl med de 349 deltagande föreningarna som projektets egna organisationer och nyckelpersoner på berörda myndigheter. Själva kursen för kompetensutvecklingen implementeras i olika steg och består av tre heldagsutbildningar förlagda till våren 2010, hösten 2010 och våren 2011. Därutöver planeras telefoncoaching mellan utbildningstillfällena samt tillgång till information och projektrum på hemsidan (www.helasverige.se). Projektrummet kommer att lanseras under utbildningsomgång 2 hösten 2010. Som stöd till utbildningsdagarna har en *Handbok – för föreningar som tar emot deltagare från fas 3* tagits fram. Handboken och utbildningen kompletterar varandra och följer samma upplägg. Dessutom kommer kursdeltagarna att få ett häfte med kompletterade material som OH bilder, informationsbroschyrer med mera.

Första utbildningstillfället handlar om fas 3 och projektet, goda exempel från föreningslivet, om föreningen och om deltagaren, och vad som gäller och hur man gör för att bli anordnare. Vidare övergripande om undanträngningseffekter, konkurrens, problem vid långvarig arbetslöshet, jämställdhet, tillgänglighet och integration, och avslutningsvis om handledarskapet. Vid andra utbildningstillfället kommer erfarenhetsutbyte och fördjupningar att ske. Och sista utbildningsdagen planeras med fokus på social ekonomi, arbetsmarknad och framtiden.

För att kunna sprida information och kunskap inom våra respektive föreningar om fas 3 och möjligheten att bli ”en kompetent” anordnare har handboken också utformas på ett sådant sätt att den ska kunna användas av föreningar som inte har möjlighet att delta i projektets kompetensutvecklingskurs. Vi kommer aktivt att sprida handboken på våra organisationers hemsidor och via andra kanaler som till exempel på årets Landsbygdsriksdag vid Hela Sverige ska levas monter där vi informerade besökarna om fas 3 och handboken.

Uppföljning och utvärdering av metod och effekt

En intressant och viktig fråga för oss är hur metod och innehåll i utbildningen svarar mot anordnarnas behov och projektets syfte så som det formulerats i ansökan:

Målsättningen med projektet är att den sociala ekonomins anordnare ska få en utbildning som svarar mot deras behov i rollen som handledare, arbetsledare och förtroendevald. Med den utbildningen ska de med ökat självförtroende och god kompetens kunna handleda personer från fas 3 som sysselsätts inom organisationen. Med en kompetent hand- och arbetsledning ska de personerna, som får sysselsättning inom den sociala ekonomin, komma tillrätta på en arbetsplats med riktiga arbetsuppgifter och känna uppskattning över att de gör

en reell och viktig insats i ett socialt sammanhang. De ökar sitt självförtroende, växer med uppgiften och kommer närmare den reguljära arbetsmarknaden.

För att kunna följa vad som händer i projektets kompetensutvecklingsdel är uppföljning och utvärdering värdefulla redskap. Inom projektets styrgrupp skapas en lärande miljö där diskussioner kring resultat från uppföljning och utvärdering - om nödvändigt – kan åtgärdas under projektperioden. Vidare kan dessa redskap generera viktiga inputs för styrgruppens kommande diskussioner och slutsatser om strategisk påverkan för den sociala ekonomin möjligheter att utvecklas som en arbetsmarknadspolitisk resurs.

Under våren 2010 har diskussioner förts med den externa utvärderare, konsulten Niga Hamasor, som kommer att anlitas för projektets räkning. Utvärderaren kommer att utföra dels en effektutvärdering och dels en processutvärdering avseende projektets kompetensutvecklingsdel. Rent praktiskt kommer utvärderaren att genomföra en webbaserad enkätundersökning till alla som deltagit i de tre utbildningstillfällena samt djupintervjuer per telefon med åtta personer efter varje tillfälle. Resultaten presenteras vid styrgruppsmöten och skriftliga rapporter upprättas och läggs ut på hemsidan. Efter de tre avslutade intervjuomgångarna kommer utvärderaren att leverera ett antal frågeställningar om projektets metod och effekt som kommer att utgöra underlag för styrgruppens självutvärdering våren 2010.

Kursutvärdering efter första utbildningstillfället

Hur har det nu gått? Kan första utbildningstillfället ge en indikation? Alla de 349 föreningar som anmält intresse i kartläggningen under mobiliseringsfasen inbjöds till utbildningen. Vi insåg att vi inte hade resurser inom projektet att klara av utbildning till de närmare 600 personerna utan erbjöd varje förening en utbildningsplats. Utbildningarna genomfördes på åtta platser i landet och samlade knappt 100 deltagare.

Åse Blombäck och Gustav Andersson från projektgruppen svarade för utbildningarna som genomfördes under perioden 25 april till 21 juni. De platser där utbildningarna genomfördes var:

- Bräkne Hoby, Blekinge län (två tillfällen)
- Klavreström, Kalmar län
- Vindelns, Västerbottens län
- Storuman, Västerbottens län
- Dömle, Värmlands län
- Vara, Västra Götalands län
- Norrköping, Östergötlands län
- Björksta, Västmanlands län

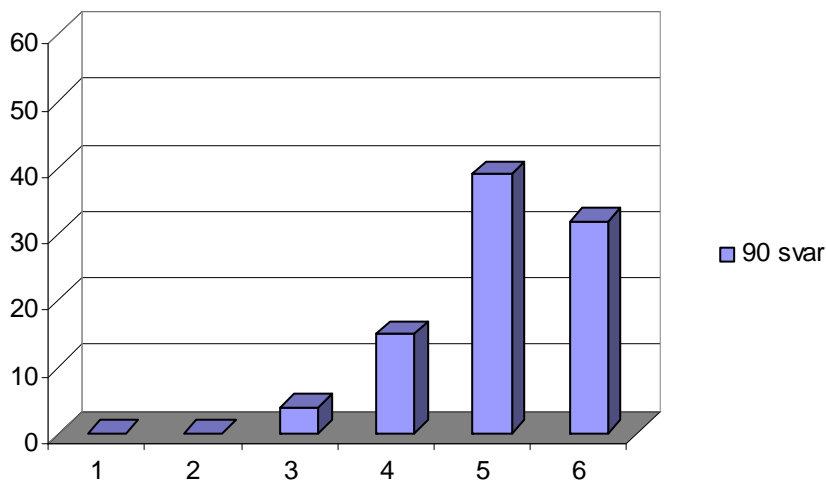
Som komplement till den externa utvärderingen (första redovisningen vid styrgruppens möte 7 september) genomför vi internt inom projektet en kursutvärdering efter varje tillfälle. Detta för att få en snabb reaktion på kursens form och innehåll, men också en spontan reaktion på nyttan och användbarheten. Informationen är viktig för att kunna åtgärda eventuella brister i utbildningen och/eller få bekräftelse på att kunskapsinnehållet ligger rätt. 91 deltagare svarade på frågorna som avslutning på första utbildningsdagen. Vi ställde två typer av frågor, dels påståenden för bedömning på en skala mellan 1 och 6 och dels ett antal frågor med öppna svar. I den första typen ombads kursdeltagarna värdera sina svar på frågorna genom att markera en siffra där:

- 1 = Stämmer inte överrens med min uppfattning
- 2 = Stämmer nästan inte helt överrens med min uppfattning
- 3 = Stämmer med tveksamhet inte överrens med min uppfattning
- 4 = Stämmer med tveksamhet överrens med min uppfattning
- 5 = Stämmer nästan helt överrens med min uppfattning
- 6 = Stämmer helt överrens med min uppfattning

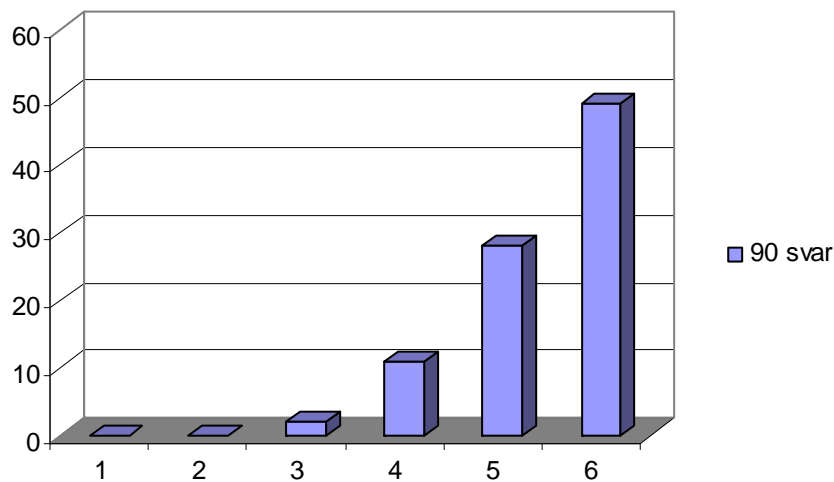
Nedan följer en sammanställning av resultatet från kursutvärderingen efter utbildningsomgång 1.

13 frågor med fasta svarsalternativ

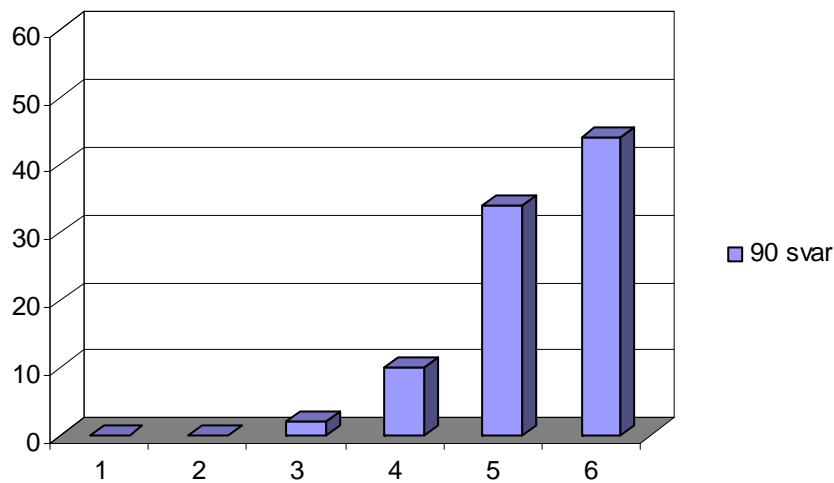
Fråga 1. Utbildningen har gjort mig till en bättre anordnare/Jag har bättre förutsättningar nu än tidigare

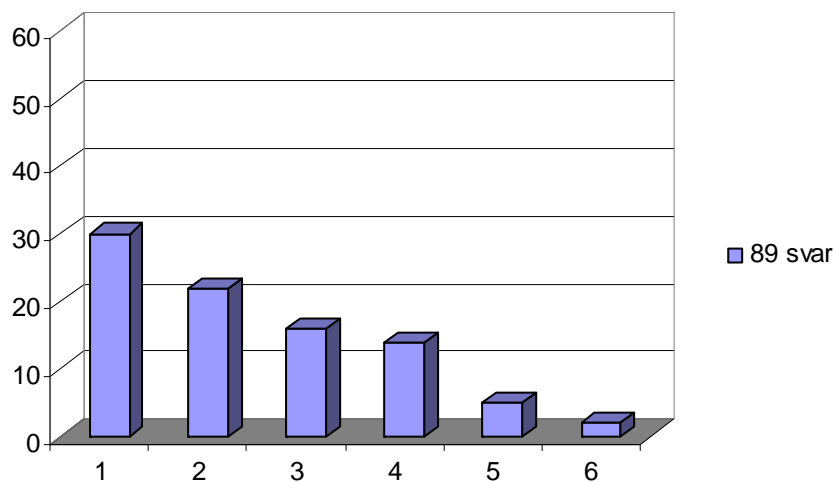
Fråga 2. Utbildningens innehåll stämmer överens med syftet och målet med dagen

Fråga 3. Utbildningen har relevans för mig och min förening som anordnare

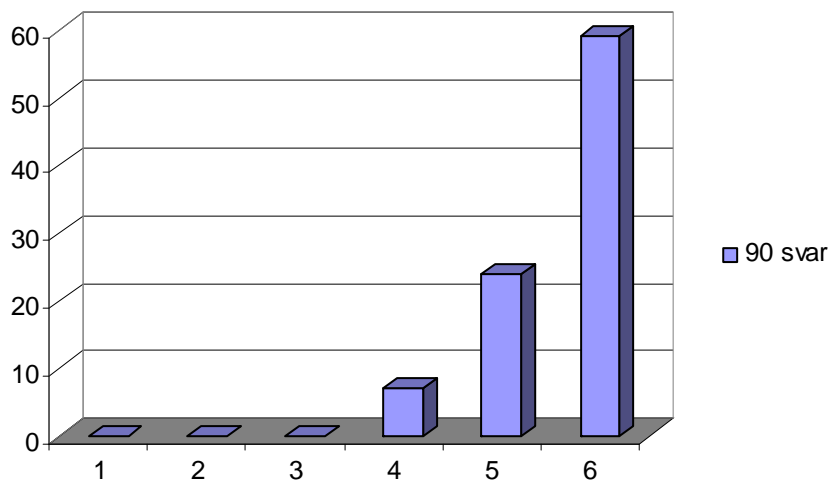

Fråga 4. Jag hade lätt kunnat lära mig själv istället för att gå utbildningen

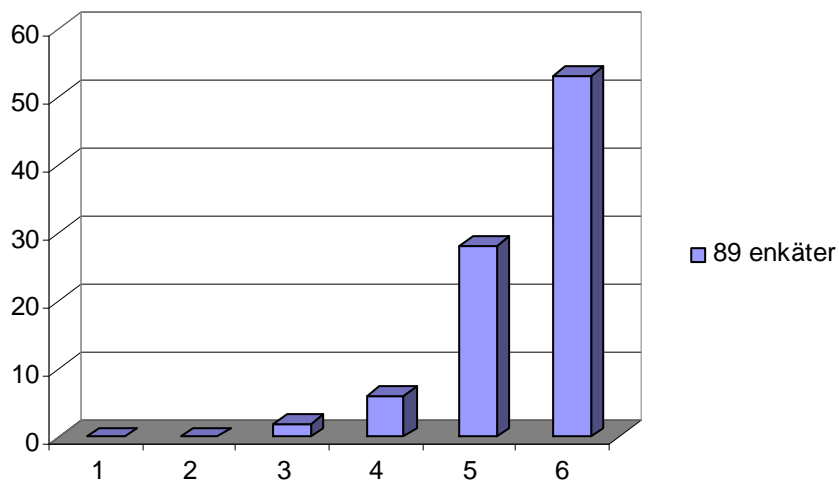

Fråga 4, var en kontrollfråga där vi i enkäten hade ändrat frågeställningen så att positivt omdöme gav lågt poäng. Vi ville få en indikation på om deltagaren aktivt läste eller endast slentrianmässigt fyllde i ”höga siffror”. Glädjande var att svaren visade att deltagarna var aktiva.

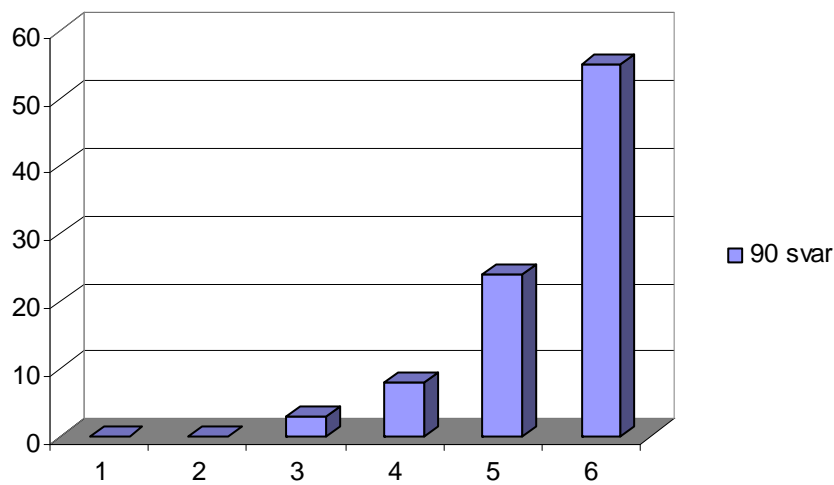
Fråga 5. Utbildarna har god kunskap om ämnesområdet

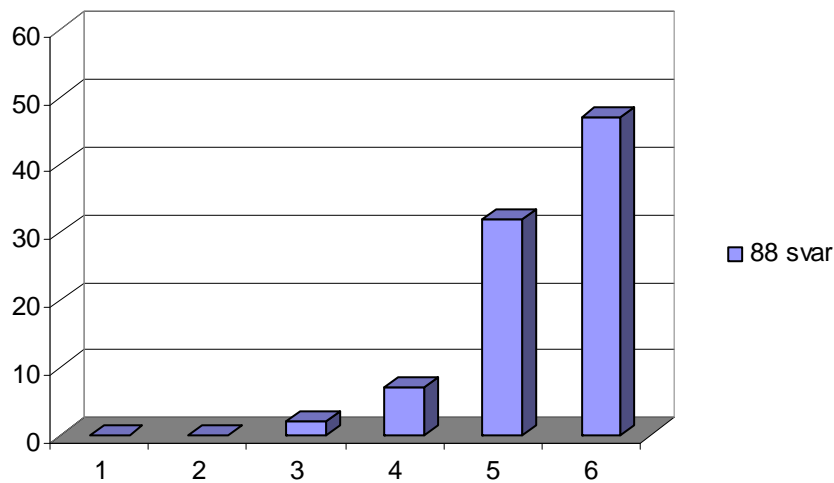
Fråga 6. Jag har förstätt vilka arbetsmarknadsåtgärder som ligger bakom Fas 3 (Block 1)

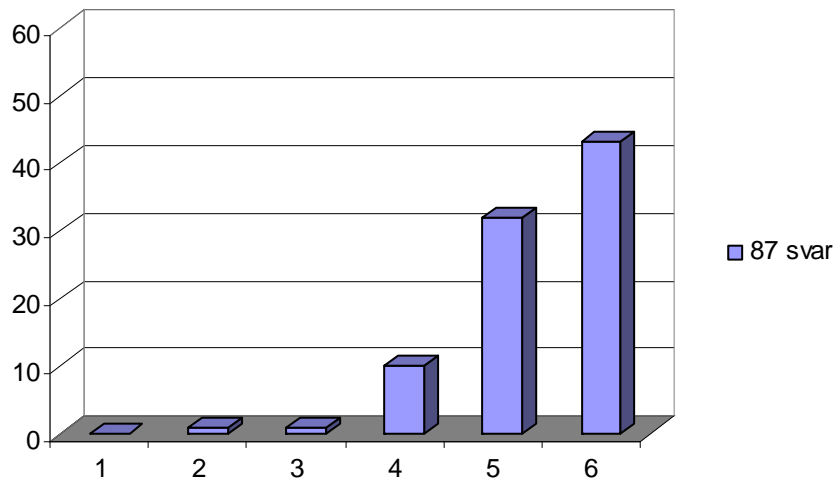
Fråga 7. Jag har fått insikt om de sociala och ekonomiska effekterna kring långtidsarbetslöshet (Block 1)

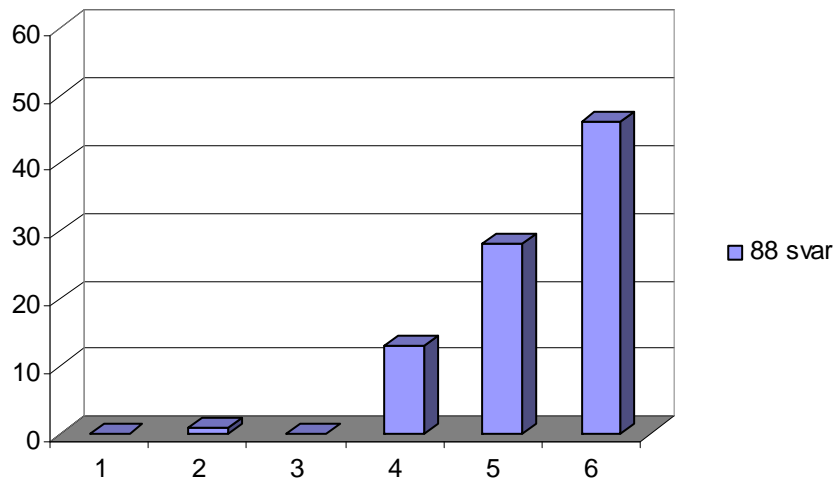
Fråga 8. Jag har fått kunskap om hur Fas 3 fungerar och kan omsätta det till min egen förening (Block 2)

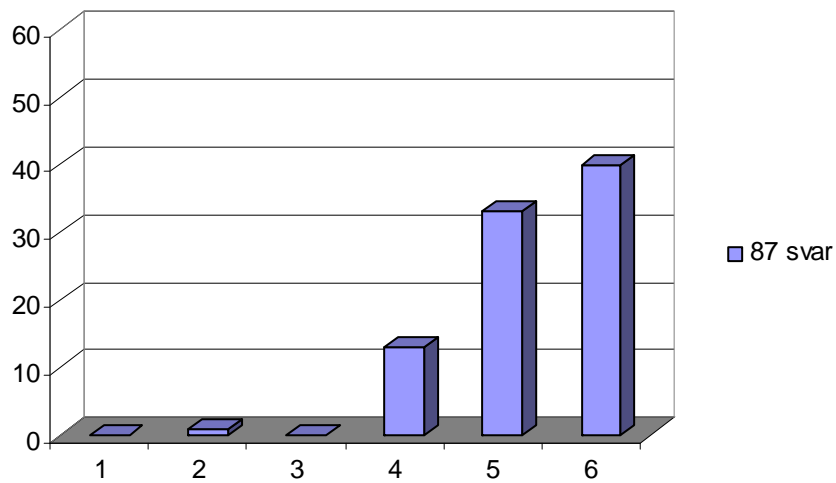
Fråga 9. Jag har förstått vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och kan omsätta det till egen verksamhet (Block 2)

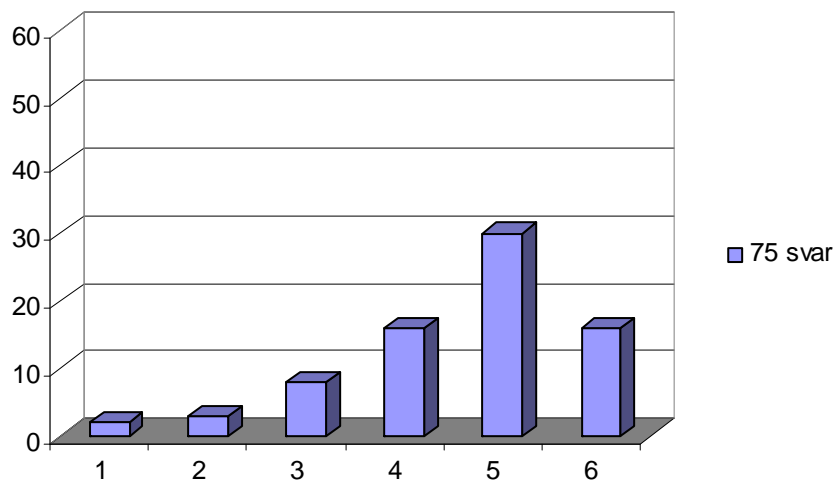
Fråga 10. Jag har fått kunskap om hur arbetsplatsintroduktion kan genomföras och beskriva arbetsmål (Block 3)

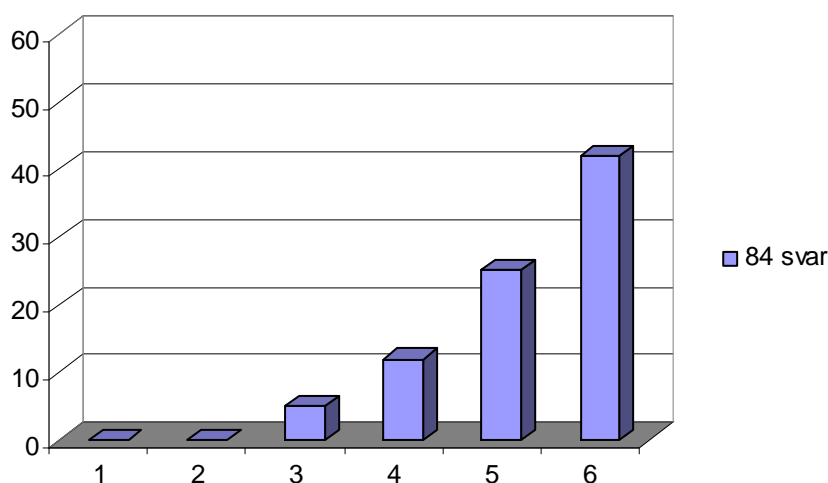
Fråga 11. Jag har fått kunskap om olika alternativ till att hitta och rekrytera långtidsarbetslösa till verksamhet (Block 3)

Fråga 12. Rollspelet utvecklade mig i min roll som anordnare (Block 4)

Fråga 13. Utbildningsdagen har i helhet utvecklat mig som anordnare

Sex frågor med öppna svar

Fråga 14. Hur upplevde du informationen inför utbildningen?

Sammanfattningsvis var deltagarna mycket nöjda med informationen inför utbildningen. Man tyckte att informationen var tydlig, adekvat och lockande.

Fråga 15. Är det rätt nivå på utbildningen?

Stor majoritet tyckte att det var rätt nivå på utbildningen. Detta trots att man såg att den kan kunde vara något för elementär för de deltagare som hade erfarenhet sedan tidigare av arbetsledning.

Fråga 16. Vad anser du vi gör bra och skall fortsätta med inför kommande utbildningar?

I svaren finns många positiva kommentarer. *"Allt, helheten bra. Känns seriöst att fortsätta arbetet. Bra förhandskoll av er på AF."* Kursledarnas olika bakgrunder upplevs mycket positivt, man anser att kursledarna är samspelta, insatta i ämnet och för en bra dialog mellan varandra. Deltagarna tycker att man fick bra svar på sina frågor och ett trevligt bemötande. *"Genomgångarna blandas med fakta och exempel från verkligheten. Bra samarbete mellan er, kompletterar varandra."* Man tycker att det är bra fördelning av innehållet, enkelt att ta till sig och lagom långa pass. *"All information var bra, det fanns saker jag ej hade tänkt på, riskbedömning t.ex."* – svar från person som redan är anordnare till 2 personer." Goda exempel, åhörarkopior och grupparbetet uppskattas.

Fråga 17. Vad tycker du att vi kan förändra inför kommande utbildningar?

Det finns inte så många förslag på vad man tycker att vi ska förändra till nästa utbildningstillfälle. Drygt en tredjedel av deltagare hade kommentarer om till exempel färre power point bilder, lättare pass efter lunch, mer egenarbete och bättre lokal.

Fråga 18. Vad tycker du om utbildningsmaterialets utformning, både utdelat och bildspel?

Alla deltagare som svarat på frågan tycker att utbildningsmaterialet är bra. *"Genomtänkt,*

gediget, komplett, lite för mycket power point bilder.”

Fråga 19. Vad tycker du om geografisk placering, utbildningslokalen och maten?

En stor majoritet var mycket nöjda med den geografiska placeringen, utbildningslokalen och maten. De enkäter med negativa omdömen kommer i stort sett från första utbildningsorten där tillgängligheten i lokalen inte uppfyllde de krav vi borde ha ställt. *”dålig tillgänglighet/trappor/ingen hiss eller ramp, kall lokal, svårt åka kollektivt”*.

Avslutande reflektioner

Sammanfattningsvis visar svaren att deltagarna var mycket nöjda med utbildningens form och innehåll. De flesta svaren innehöll många positiva omdömen. Fråga 4 om deltagaren lätt kunnat lära sig själv istället för att gå utbildningen är intressant. Vi tolkar svaren som att deltagarna (ca 75 procent) menade att själva utbildningstillfället gav ett mervärde jämfört med att på egen hand läsa in fakta och information. De svar som skiljer sig mest från de övriga handlar om rollspelet, fråga 12, vilket kan bero på att deltagarna inte uppfattat att grupparbetet var upplagt som en form av rollspel. Inför nästa utbildningsomgång kommer projektgruppen att förändra denna metod så att otydligheten minskar. De kritiska svaren på fråga 19 härrör främst från det första utbildningstillfället. Den åtgärd som vidtagits är att vi framöver kommer att använda en checklista för tillgänglighet när lokaler bokas.

För att få förslag till förbättringar ställde vi också en fråga om vad deltagarna tyckte kunde förändras inför kommande utbildningar, fråga 17. Dessa synpunkter kommer projektgruppen att analysera och vid behov åtgärda i nästa utbildningsomgång. För tydlighetens skull återges här alla förslag som deltagarna bidragit med:

- utbildningsmaterial på mail före
- bättre bild
- ibland forcerat när bilderna visades
- mindre ppt och mer dialog
- mindre tråkiga slides
- godis
- kortare avstånd
- trycka mer på deltagarens roll
- mindre prat mer konstruktivt
- intyg om anställningsbarhet
- mer levande exempel
- bättre lokal
- kortare pass, fler bensträckare
- positiva samtal vid lunch
- färre engelska uttryck
- inte bara hantverkare även akademiker omfattas av fas3
- motivations höjande arbete med fas 3
- arbetsförmedlingens roll
- lätta upp miljö avsnittet
- fler pauser på eftermiddagen
- erfarenhetsutbyte
- sitta i u form

- grupparbete tidigare

Vi förväntade oss att betydligt fler än ett 100-tal föreningar skulle komma till första utbildningsdagen. Omkring 28 procent av de intresseanmälda föreningarna deltog i första utbildningstillfället. För att ta reda på orsaken till det stora bortfallet planerar vi att under hösten att ställa några frågor till de intresseanmälda föreningar som inte deltog. Detta gör vi en kort tid efter att föreningarna fått inbjudan till nästa utbildningstillfälle samt skickat ut Handboken även till dessa föreningar. Förhoppningsvis får vi då ett antal svar på bortfallsfrågan som vi kan analysera och försöka åtgärda.

Inspirerande och glädjande för projektet är dock att de som deltog satta höga betyg på utbildningen. Och vi kommer att fortsätta på utbildningarna med det vinnande konceptet; åhörarkopior på OH bilder, grupparbete och presentation av goda exempel. Dessutom ta hänsyn till synpunkter som deltagarna i utbildningen framfört i kursutvärderingen. Vid sidan av själva utbildningstillfällena bidrar projektet med kompetensutveckling på flera andra sätt. Till exempel genom den information våra regionala informatörer förmedlade under mobiliseringsfasen. Vid den tidpunkten var många av de kontaktade föreningarna helt ovetande om fas 3 och möjligheten att bli anordnare. Vidare har många av de intresseanmälda föreningarna kontaktat projektet för råd och information. Och till hösten kommer den tryckta handboken och ett webbaserat projektrum för deltagande föreningar att lanseras. Och e-version av handboken kommer att spridas aktivt bland samarbetspartners föreningar och anställda.

Givetvis har vi redan sökt efterforska anledningar till bortfallet och funnit att en vanlig orsak är att föreningen redan efter kartläggningen under mobiliseringsfasen blivit anordnare och trodde inte att man behövde utbildningen (föreningar som kontaktades under mobiliseringsfasen fick muntlig information samt tillsänt material om fas 3). Andra orsaker som spårats är att det pågår många andra aktiviteter, att det var fel årstid och/eller fel dag. Andra har meddelat att man vill delta vid kommande träffar. Ytterst få föreningar har avböjt att delta i utbildningen fortsättningsvis. Många föreningar som anmält förhinder har fått handledning via telefon för att komma igång med sysselsättningen, många har även fått material via e-post.

Uppskattningsvis har ett hundratal föreningar haft telefon/mail-kontakt med utbildarna. Tyvärr har vi inte systematiskt dokumenterat dessa kontakter, något som vi nu åtgärdat. Alla kontakter antecknas kortfattat, samtidigt som några utvalda kontakter dokumenteras som ”goda exempel” att användas i erfarenhetsutbyte i kommande utbildningsomgångar och som berättelser i slutrapporten.

Slutligen kan vi konstatera att denna första utbildningsomgång har mottagits mycket positivt av deltagarna och att det sporrar oss i projektet att med stort engagemang jobba vidare med utbildningsomgång 2.